

Cookies: een nieuw recept

U kijkt even op wehkamp.nl voor een nieuwe fotocamera of kleren voor uw kinderen. Wie doet dit tegenwoordig niet, lekker rondkijken zonder de deur uit te moeten! Na het rondkijken in de online winkel bekijkt u de nieuwste muziekvideo van uw favoriete artiest. Aan de rechterkant van de youtube video ziet u ineens de fotocamera verschijnen die u net bij wehkamp.nl heeft gezien, zelfde merk, zelfde type. Toevallig zou u zeggen! Helaas, deze vorm van adverteren bestaat nog maar korte tijd en wordt behaviour advertising genoemd. Behaviour advertising houdt in dat de adverteerder uw surfgedrag volgt om op die manier advertenties te laten zien die specifiek voor u bedoeld zijn.

Dan denkt u vast op dit moment: hoe werkt dit? Diverse websites werken samen om een profiel van u op te stellen, dit wordt ook wel network-targeting genoemd. Door het uitwisselen en analyseren van uw surfgedrag kunnen advertenties worden aangepast en zult u sneller geneigd zijn om erop te klikken. Met als resultaat: meer winst voor de adverteerder.

De afgelopen periode zijn cookies veel in het nieuws geweest door deze vorm van adverteren in combinatie met privacy. Uw surfgedrag wordt immers bijgehouden zonder dat u dit weet en zonder dat u daar grip op heeft. In een cookie wordt een unieke code opgeslagen die voor een bepaalde periode op de computer wordt bewaard, door deze code kunnen websites u herkennen. Op die manier kunnen ze uw surfgedrag volgen maar bijvoorbeeld ook uw winkelwagentje en taalinstellingen onthouden.

Om de privacy van de internetgebruikers te beschermen hebben kamerleden van Dam en van Bommel een wetsvoorstel ingediend. Doel van deze wet is de privacy van de internetgebruiker te beschermen. Om hiervoor te zorgen moet de gebruiker "ondubbelzinnige toestemming" geven voor het plaatsen van cookies. Dit betekent dat er voor het plaatsen van een cookie een dialoogvenster tevoorschijn zou moeten komen met: "Bent u het ermee eens dat er een cookie wordt geplaatst? Deze cookie volgt uw surfgedrag om u gerichte advertenties te kunnen tonen. Ja / Nee". Gezien Aegon.nl bijvoorbeeld al x cookies plaatst bij het openen van de website, ontstaat hier natuurlijk een zeer ongewenste situatie van vele "toestemming-popups".

Amendementen

Nadat het eerste wetsvoorstel was ingediend zijn er diverse wijzigingen geweest. Deze wijzigingsvoorstellen, ook wel amendementen genoemd, hebben ervoor gezorgd dat het lastig is om de wet zoals die nu is te begrijpen. Om duidelijkheid te krijgen zal u in het dossier "wijziging van de communicatiewet" moeten duiken. Zie voor meer informatie dossier 32549¹.

Eerste amendement - toestemming

De toevoeging van "ondubbelzinnige" werd toegevoegd door het eerste amendement. Door deze toevoeging wilden de Kamerleden ervoor zorgen dat browserinstellingen niet als "toestemming" zouden gelden. Op dit moment zijn de browsers immers nog niet zo ver ontwikkeld dat er per cookie of per website aangegeven kan worden of de gebruiker deze wil accepteren of weigeren. Deze wijziging stuitte echter op veel tegenstand vanuit de internetbranche. In het uiteindelijk ingediende wetsvoorstel hebben ze dit eruit gehaald.

Er valt overigens wel op te merken dat de browserinstellingen nog steeds geen "toestemming" is! De minister heeft in het debat van 18 juni 2011 hier een uitspraak over gedaan: *"ten aanzien van browsers geldt dat de huidige browsers, die vaak standaard zo zijn ingesteld dat zij alle cookies accepteren, niet geschikt zijn om toestemming te verlenen. [...] Daarmee voldoen de huidige browserinstellingen niet aan de toestemmingseis die nu in artikel 11.7a Tw (dat via artikel 11.1, onderdeel g, Tw verwijst naar de definitie in de Wbp) aan het mogen plaatsen of lezen van cookies wordt gesteld."*²

NR 14 – eerste amendement

In artikel I, onderdeel AV, wordt in artikel 11.7a, eerste lid, onderdeel b, «toestemming» vervangen door: ondubbelzinnige toestemming.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/32549>, 3 oktober 2011

² Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer, Betreffende wetsvoorstel: 32549, 23 juni 2011

De definitie van toestemming is vastgelegd in artikel 11.1 lid g van de telecommunicatiewet. Deze verwijst naar de Wet beschermingpersoonsgegevens voor de verdere uitwerking van hoe toestemming gegeven kan worden. Artikel 1.1 lid i, WBP geeft aan dat elke vrije wilsuiting toestemming is. Hierdoor kan toestemming iets breder geïnterpreteerd worden.

Artikel 11.1 lid g Telecommunicatiewet:

Toestemming van een gebruiker of abonnee: toestemming van een betrokkene als bedoeld in artikel 1, onder i, van de Wet bescherming persoonsgegevens, met dien verstande dat de toestemming mede betrekking kan hebben op gegevens van abonnees die geen natuurlijke personen zijn;

Artikel 1.1 lid i, WBP

toestemming van de betrokkene: elke vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiting waarmee de betrokkene aanvaardt dat hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt;

Tweede amendement

Het tweede amendement zorgt ervoor dat wanneer er persoonsgegevens worden verwerkt dat de wet bescherming persoonsgegevens (wbp) in ieder geval van toepassing is. Los van de vereisten van de cookiewet moet er dan ook voldaan worden aan de eisen van de WPB. Dit zorgt ervoor dat er niet de indruk reist dat wanneer er toestemming is voor het plaatsen van cookies dit niet automatisch betekend dat er ook voldaan is aan de eisen van de wbp.

In lid 2 is er een toevoeging gedaan zodat er ondubbelzinnige toestemming vereist is op het moment dat er informatie wordt uitgewisseld en in verband met elkaar wordt gebracht. Deze zin is toegevoegd met de gedachte om de "privacyschending" veroorzaakt door behavioral advertising in te dammen. Er wordt immers een profiel opgebouwd waarin het surfgedrag wordt bijgehouden. Soms kan dit profiel zelfs herleidbaar zijn naar de persoon.

NR 34 tweede amendement

In artikel I, onderdeel AV, wordt artikel 11.7a als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid komt de aanhef te luiden: Onverminderd de Wet bescherming persoonsgegevens dient een ieder die door middel van elektronische communicatienetwerken toegang wenst te verkrijgen tot gegevens die zijn opgeslagen in de randapparatuur van een gebruiker dan wel gegevens wenst op te slaan in de randapparatuur van de gebruiker.
2. Aan het eerste lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: Indien de desbetreffende handeling tot doel heeft gegevens te kunnen verzamelen over het gebruik van verschillende diensten van de informatiemaatschappij door de abonnee of gebruiker dan wel het gebruik van verschillende diensten van de informatiemaatschappij door de gebruiker of abonnee met elkaar in verband te kunnen brengen, dient deze toestemming ondubbelzinnig te zijn.

Derde amendement

Het derde (en laatste) amendement zorgt ervoor dat het verzamelen, combineren en analyseren van het surfgedrag wordt gezien als verwerking van persoonsgegevens, zelfs als er niet daadwerkelijk persoonsgegevens worden verwerkt. Hierdoor vallen deze handelingen onder de strengere Wet bescherming persoonsgegevens. Gevolg voor de advertentiebranche is dat hierdoor ondubbelzinnige toestemming vereist is.

Gelukkig hebben de kamerleden nagedacht wat dit zal gaan betekenen voor de gebruikers. Zoals ik eerder aanhaalde zou dit betekenen dat de gebruiker zal worden overladen met "cookie-toestemming-popups". Daarom hebben ze het volgende gesteld:

"De aanbieder moet kunnen aantonen dat de gebruiker toestemming heeft verleend voor het plaatsen en uitlezen van de betreffende cookies door de aanbieder. De toestemming hoeft slechts eenmalig verkregen te worden en dus niet bij elke handeling opnieuw. De aanbieder kan die toestemming zelfstandig verkrijgen van de gebruiker, maar ook collectief. Dat laatste vergt voor de gebruiker slechts een enkele handeling, waarna ongestoord gebruik kan worden gemaakt van het internet en andere diensten. Het is aan de sector zelf om dit slim te organiseren. Essentieel is dat de toestemming ondubbelzinnig is, zoals bedoeld in de Wet bescherming persoonsgegevens."

NR 39 derde amendement

In artikel I, onderdeel AV, wordt artikel 11.7a als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid komt de aanhef te luiden: Onverminderd de Wet bescherming persoonsgegevens dient een ieder die door middel van elektronische communicatienetwerken toegang wenst te verkrijgen tot gegevens die zijn opgeslagen in de randapparatuur van een gebruiker dan wel gegevens wenst op te slaan in de randapparatuur van de gebruiker:.
2. Aan het eerste lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: Een handeling als bedoeld in de aanhef, die tot doel heeft gegevens over het gebruik van verschillende diensten van de informatiemaatschappij door de gebruiker of de abonnee te verzamelen, combineren of analyseren voor commerciële, charitatieve of ideële doeleinden, wordt vermoed een verwerking van persoonsgegevens te zijn, als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet bescherming persoonsgegevens.

Conclusie

Na alle wijzigingen is de wet uiteindelijk als volgt ingediend:

Artikel 11.7a

1. Onverminderd de Wet bescherming persoonsgegevens dient een ieder die door middel van elektronische communicatienetwerken toegang wenst te verkrijgen tot gegevens die zijn opgeslagen in de randapparatuur van een gebruiker dan wel gegevens wenst op te slaan in de randapparatuur van de gebruiker:

a. de gebruiker duidelijke en volledige informatie te verstrekken overeenkomstig de Wet bescherming persoonsgegevens, en in ieder geval omtrent de doeleinden waarvoor men toegang wenst te verkrijgen tot de desbetreffende gegevens dan wel waarvoor men gegevens wenst op te slaan, en

b. van de gebruiker toestemming te hebben verkregen voor de desbetreffende handeling. Een handeling als bedoeld in de aanhef, die tot doel heeft gegevens over het gebruik van verschillende diensten van de informatiemaatschappij door de gebruiker of de abonnee te verzamelen, combineren of analyseren voor commerciële, charitatieve of ideële doeleinden, wordt vermoed een verwerking van persoonsgegevens te zijn, als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet bescherming persoonsgegevens.

2. De in het eerste lid, onder a en b, genoemde vereisten zijn ook van toepassing in het geval op een andere wijze dan door middel van een elektronisch communicatienetwerk wordt bewerkstelligd dat via een elektronisch communicatienetwerk gegevens worden opgeslagen of toegang wordt verleend tot op het randapparaat opgeslagen gegevens.

3. Het bepaalde in het eerste en tweede lid is niet van toepassing, voor zover het de technische opslag of toegang tot gegevens betreft met als uitsluitend doel: a. de communicatie over een elektronisch communicatienetwerk uit te voeren, of b. de door de abonnee of gebruiker gevraagde dienst van de informatie-maatschappij te leveren en de opslag of toegang tot gegevens daarvoor strikt noodzakelijk is.

4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen in overeenstemming met Onze Minister van Veiligheid en Justitie nadere regels worden gegeven met betrekking tot de in het eerste lid, onder a en b, genoemde vereisten. Het College bescherming persoonsgegevens wordt om advies gevraagd over een ontwerp van bedoelde algemene maatregel van bestuur.

Hoewel de cookiewet de cookiewet wordt genoemd, gelden deze regels ook voor andere soorten van gegevensopslag. De regels gelden ook voor flashcookies, Java-scripts, webtaps, spionagesoftware of soortgelijke programmatuur (waaronder zogeheten dialerprogramma's en inbelprogramma's). Voor het gemak worden deze cookies genoemd. Wanneer u gebruik maakt van een van de bovenstaande methodes moet u er goed om denken dat u ook deze toets aan de nieuwe wet.

De vraag blijft nu, wat zal dit voor de advertentiebranche maar ook voor (bedrijfs)websites in het algemeen betekenen?

Bedrijfswebsites

Veel bedrijven houden door middel van tracking software bij wie hun bedrijfswebsite bezoekt. Dit kan goede informatie opleveren om de website te verbeteren en op die manier meer klanten aan te kunnen trekken. In de toekomst blijft dit natuurlijk mogelijk. Er moet echter wel getoetst worden of u zich aan de nieuwe regels houdt.

Hoofregel: informeren en toestemming verkrijgen

De hoofregel voor de cookiewet is de gebruikers informeren en toestemming verkrijgen³. Voordat u één of meerdere cookies mag plaatsen moet u de gebruiker van de website om toestemming vragen.

³ Wijziging van de Telecommunicatiewet, 32 549 nr3, 8 november 2010

Van te voren moet u aangeven waarom u een cookie wilt gaan plaatsen, waarvoor u deze cookie gaat gebruiken en welke informatie er wordt opgeslagen. De verstrekte informatie moet in alle gevallen duidelijk en volledig zijn. De informatie moet gemakkelijk te vinden zijn en opgesteld in begrijpelijke bewoordingen. De informatie mag dus niet verstopt zijn op de website waarna er naar verwezen wordt.

Toestemming

Het lastige van deze wet is het verkrijgen van de toestemming. De gebruiker moet kenbaar maken dat u de cookie mag plaatsen. U moet kunnen aantonen dat u ook daadwerkelijk de toestemming van de gebruiker heeft gekregen. Er is één geluk, de toestemming hoeft slechts eenmalig verkregen te worden en dus niet bij elke handeling opnieuw. U kunt de toestemming zelfstandig verkrijgen van de gebruiker, voor bijvoorbeeld kleine bedrijfssites. Maar dit kan echter ook collectief voor bijvoorbeeld grote bedrijven met meerdere dochters of advertentienetwerken.

Samenvattend moet u tijdens het vragen van toestemming de volgende informatie geven⁴:

- Wie de cookie plaatst (uw identiteit);
- Waarom u de cookie plaatst (het doel of de doeleinden van de verwerking);
- Welke informatie er in de cookie staat (tracking-id / winkelwagen);
- Aan welke derden de gegevens worden doorgegeven;
- Nadere informatie (indien nodig) om een behoorlijke en zorgvuldige verwerking te waarborgen;

Third-party cookies

Tegenwoordig zijn er steeds meer bedrijven actief op twitter en willen ze dit ook tot uiting brengen op hun website. Door middel van twitterfeeds en facebook "like" knopjes proberen ze mee te doen in de social media rush. Door het toevoegen van deze functies aan de website worden er tegelijk ook "third-party" cookies bij de gebruikers geplaatst. De wet maakt geen onderscheid tussen first-party (eigen website) en third-party (externe partij) cookies. De website eigenaar is te allen tijde verantwoordelijk voor de geplaatste cookies. Hij zal daarom ook voor de cookies van derden, toestemming moeten vragen.

Hoe de advertentienetwerken en websites zoals twitter met de nieuwe cookiewet omgaan is nog niet duidelijk. Het is afwachten totdat er een goede methode is bedacht om toestemming te verkrijgen zonder dat het ten koste gaat van de bezoekerservaring. Daarnaast moeten de website eigenaren natuurlijk zo min mogelijk werk hebben van de third-party cookies in combinatie met de invoering van de wet.

Voor de advertentiebranche gelden er iets andere regels dan voor "normale" bedrijfssite. Zij moeten namelijk wel ondubbelzinnige toestemming vragen. Natuurlijk is dit geen stelregel en moet er per website worden gekeken welke maatregelen er genomen moeten worden.

Er is gelukkig wel een lichtpuntje aan het einde van de tunnel, er kan namelijk ook collectief toestemming worden gevraagd. Het is aan de marketingbranche zelf hoe zij dit willen invullen in de toekomst.

Uitzondering technische cookies

Er is een uitzondering in de wet voor technische cookies. Dit soort cookies hebben als functie de communicatie tussen u en de website te bevorderen. Een goed voorbeeld hiervan is het onthouden van de taalinstellingen of het bewaren van uw winkelwagen. Ook wanneer u inlogt wordt er gebruik gemaakt van technische cookies. Voor deze cookies hoeft u dan ook geen toestemming te vragen van de gebruiker.

---

⁴ Artikel 33, Wet bescherming persoonsgegevens

Tips

Er zijn een aantal opties wat u kunt uitvoeren om aan de eisen van de wet te voldoen.

1. Toestemmings pop-up

De eerste optie is een toestemmings pop-up te laten zien op het moment dat een bezoeker voor de eerste keer op uw website komt. In de popup geeft u aan wie u bent, waarom u een cookie wil plaatsen, welke informatie er in de cookie staat, aan welke derden de gegevens worden verstrekt en indien nodig informatie om de zorgvuldige verwerking te waarborgen.

2. Toestemmingknop

De bovenstaande toestemmings pop-up is erg vervelend voor bezoekers. Als elke website deze gaat hanteren zit de gebruikers alleen met pop-ups weg te klikken. Een mooiere oplossing is het hanteren van een toestemmingknop. Deze knop kan ergens op de website worden geplaatst zonder direct in de weg te staan van het surfgenot van de gebruiker. Er is wel één nadeel hieraan: de kans dat de gebruikers toestemming geeft is natuurlijk kleiner dan bij de pop-up. De gebruiker wordt immers gedwongen om een keuze te maken.

3. Geen cookies plaatsen

Een derde optie is het helemaal niet meer plaatsen van cookies. Hierdoor kunt u niet meer gerichte advertenties plaatsen op uw site. Het aantal kliks (en daardoor ook de omzet) zal gaan afnemen.

4. Toestemming bij registratie

Een laatste optie is om tijdens de registratie van een gebruikersaccount direct toestemming te vragen voor het plaatsen van een cookie. Het voordeel hiervan is dat u niet geregistreerde gebruikers niet lastig valt met toestemmingspop-ups. Het nadeel is wel dat u geen gerichte advertenties aan ongeregistreerde bezoekers kunt laten zien.